

Replik: Vi skal have meget mere drikkevand over på forbrugernes hænder

Selvfølgelig skal vi fortsat have en stærk vandsektor, men derfor behøver vi ikke samle vores vandværker i ganske få enheder.

Af Susan Münster, direktør i Danske Vandværker, som giver svar på indlæg fra Lars Schrøder, adm. direktør i Aarhus Vand i Watertech 01.09.2020.

I et debatindlæg 1. september skriver den adm. direktør i Aarhus Vand, Lars Schrøder, at vandsektoren skal konsolideres for at stå stærkere. Og at vores drikkevandsstruktur med mange decentrale, forbrugerejede vandværker har overlevet sig selv. Overskriften for det hele er de alvorlige klimatrusler, verden står overfor.

Her mener jeg, at Lars Schrøder spænder buen lige lovligt hårdt og blander æbler og pærer, når han mener, at drikkevand og spildevand i Danmark skal reguleres på samme måde for at gavne klimaet.

Spildevandet belaster mere end drikkevand

Lad os se på beregninger om vand- og spildevandsselskabers klimabelastning. Vores tal viser, at vandsektoren i dag står for 0,2 % af Danmarks samlede klimabelastning. Sektorens udledning kommer hovedsageligt fra processor i spildevandstanke, og kun en mindre del kommer fra elforbruget på vandværkerne. 82 % af sektorens udledning

kommer fra spildevandsselskaberne, de kommunale drikkevandsselskaber står for 10 %, mens de forbrugerejede drikkevandsselskaber belaster med 8 %.

Meget i Lars Schrøders indlæg tyder på, at han godt ved, at spildevandet belaster mest, for det er det, som fylder mest i hans indlæg. Men jeg synes, det er vigtigt at få nogle fakta på bordet, specielt når disse underbygger mit synspunkt om, at rene forbrugerejede drikkevandsselskaber ikke bør reguleres på samme vis som kommunalejede selskaber.

Vi har alle et ansvar

Selv om drikkevand ikke belaster klimaet i væsentlig grad, skal alle vandværker naturligvis byde ind med tiltag, som er klimavenlige. Og det gør de forbrugerejede vandværker i høj grad for eksempel ved at reducere strømforbruget i driften og bruge lokal, grøn strøm.

Hvis bestyrelsen på vandværket ikke gør det af sig selv, kan ejerne – altså forbrugerne – på den årlige generalforsamling få sat det på dagsordenen. Faktisk tror jeg på, at forbrugerne i de kommende år vil være endnu mere optagede af at vælge den grønne vej.

Lokale vandværker er klimavenlige

Selvfølgelig koster det energi af levere drikkevand, men jeg gentager gerne, at lokale vandværker er klimavenlige, og at en lang transportvej bruger unødvendigt meget energi.

Vi har en beregning fra Krüger A/S, som viser, at det koster minimum 15 % mere i energiforbrug at transportere vandet 10 kilometer ekstra. Lang transport går også ud over kvaliteten af drikkevandet, for hvis der bliver pumpet for store mængder ud, som ikke bliver brugt med det samme, kommer vandet til at stå for længe i rørene.

Centralisering er ikke automatisk godt

Lars Schrøder skriver også i sit indlæg, at vandsektoren skal konsolideres. Ellers kan vi ikke eksportere vores vandteknologi. Blandt vores virksomhedsmedlemmer oplever vi en stor opbakning til de forbrugerejede vandværker – store som små. Og i Danske Vandværker er vi stolte over at arbejde sammen med branchens leverandører om udviklingen af fremtidens forbrugerejede klima- og energivenlige vandværk. Og lad os i øvrigt se lidt nærmere på nogle af samfundets erfaringer med centralisering.

Mandag Morgen har i en artikel slået fast, at Danmark er det mest centraliserede lande i Nordeuropa. Mediet har bl.a. set nærmere på konsekvenserne ved færre og større kommuner. Formålet med kommunalreformen var, at borgerne skulle have mere kvalitet for pengene. Et forskerhold fra Århus Universitet har undersøgt kommunernes regnskaber for at se, om de bruger færre penge på deres opgaver end før reformen. Svaret er, at sammenlægningen ikke har givet besparelser. Men til gengæld har centraliseringen betydet, at borgerne i mindre grad føler, at de kan få indflydelse på lokale forhold, hvis de ønsker det. Det er præcist det samme, som vil ske, hvis vi samler vand- og spildevand i seks, kæmpestore mastodonter, og forbrugerdemokratiet vil gå en hård skæbne i møde.

Decentral vandforsyning viser også sit værd ved forureninger

I skrivende stund oplever jeg på egen krop konsekvenserne ved en forurening af vandet. Sammen med mere end 40.000 andre forbrugere må jeg koge mit drikkevand fra det kommunale selskab. Det er en besværlig øvelse, når man nu er så heldig at leve i et land, hvor man normalt bare drejer på hanen for at få dejligt, friskt vand.

Nogenlunde samtidig opstod der en forurening på et forbrugerejet vandværk i det jyske, her må cirka 1.500 forbrugere koge deres vand.

Jeg følger begge hændelser tæt, og det er interessant at sammenligne dem. Særligt har jeg bemærket, at det virker til,

at det er meget nemmere at få kommunikeret budskabet til det vandværk, hvor antallet af forbrugere er overskueligt, at beredskabsplanen på det lille vandværk fungerer, og der er klar viden om, hvor forureningen stammer fra.

SMS-tjenesten fungerer på det lille vandværk og tilsyneladende ikke på det store, for selvom jeg er tilmeldt denne tjeneste, har jeg endnu ikke modtaget en SMS. Min pointe er, at den decentrale vandstruktur gør det muligt at nå forbrugerne hurtigt og effektivt.

Men måske endnu vigtigere, at forureningen ikke rammer helt så mange mennesker på én gang, og problemet dermed nogle gange kan være nemmere at få håndteret. I lyset af mine personlige erfaringer er det svært for mig at være enig med Lars Schrøder, når han skriver, at vores drikkevandsstruktur med mange decentrale vandværker har overlevet sig selv. Jeg tror på, at der også i fremtiden skal være plads til både store og små værker.

For mig at se, er det soleklart, at vi skal have mere forbrugereje af noget så væsentlig, som vores drikkevand, for spildevand og drikkevand er to forskellige ting og bør ikke reguleres på samme måde. Levering af drikkevand bør varetages af rene drikkevandselskaber, som er ejet af forbrugerne. På den måde får vi større gennemsigtighed, mere demokrati og billigere vandpriser.

Publiceringsdato: 11/09 2020

